

Huvudman

Söderhamns kommun
kundtjanst@soderhamn.se

Ärendet

Tillsyn av Stråtjärä skola, förskoleklass och grundskola årskurs 1-6 i Söderhamns kommun

Beslut

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 2 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Söderhamns kommun avseende brister rörande skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser utredning när en elev vid upprepade tillfällen stör ordningen, skyldighet att anmäla kränkande behandling samt studie- och yrkesvägledning.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2022 inlett en tillsyn av Stråtjärä skola i Söderhamns kommun.

Skolinspektionen har den 24 november 2022 beslutat att förelägga Söderhamns kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande utredning när en elev vid upprepade tillfällen stör ordningen och skyldigheten att anmäla kränkande behandling. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Söderhamns kommun en anmärkning rörande studie- och yrkesvägledning.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn den 8 maj 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. dokumentation om utredning, handlingsplan och utvärdering av handlingsplan med anledning av elevs ordningsstörande beteende, tillbudsanmälningar, beslut om avstängning samt skolans trygghetsenkät. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Avstående från ingripande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarna och rektorn uppger vid intervjuer att elevernas mobiltelefoner samlas in och tas om hand av skolan i samband med skoldagens start och återlämnas till eleverna vid skoldagens slut. Vid intervjuer uppger en lärare att regler om omhändertagande av mobiltelefoner ingår i skolans skriftliga regler. Rektorn uppger vid intervju att reglerna fanns på plats när hon började som rektor och att hon är osäker på om reglerna är nedskrivna. Huvudmannen uppger i synpunkter på Skolinspektionens protokoll att det inte finns skriftliga regler för omhändertagande av elevers mobiltelefoner och att arbete pågår för att ta fram skriftliga rutiner inför skolstarten i augusti 2023.

Rättslig reglering

Det ska vid en skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b–4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner. (5 kap. 4 e § skollagen)

Av förarbetet till skollagen framgår att när ett föremål omhändertas är det skolans ansvar att förvara det på ett säkert sätt tills det lämnas tillbaka, det krävs därmed goda rutiner för hur omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning ska gå till och hur föremålen ska förvaras på ett säkert sätt. I rutinerna bör det framgå hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till, t.ex. hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas. Rutinerna bör även omhänderta sådana aspekter som att det inte ska föreligga någon osäkerhet om huruvida ett föremål har omhändertagits eller huruvida det har lämnats tillbaka. (Prop. 2021/22:160 sid 127)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Stråtjärä skola brister avseende författningarnas krav på att en skola ska ha upprättade rutiner för omhändertagandet av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Av utredningen framgår att skolan har regler om omhändertagande av elevers mobiltelefoner under skoldagen som är kända av personal och elever och som har implementerats på skolan. I och med att skolans personal samlar in elevernas elektroniska kommunikationsutrustning i förebyggande syfte för att undvika störningar i undervisningen behöver skolan även ha upprättade skriftliga rutiner som beslutats av rektorn för hur det ska hanteras. Huvudmannen uppger att det finns planer och ett pågående arbete för att skapa skriftliga rutiner inför skolstarten 2023. Huvudmannen har därför påbörjat ett arbete för att vidta rättelse. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen ser till att rektorn beslutar om skriftliga rutiner som uppfyller författningarnas krav innan eleverna återkommer vid skolstarten i augusti 2023.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse. Söderhamns kommuns verksamhet vid Stråtjärä skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Skolinspektionen konstaterar att det finns regler för omhändertagande av mobiltelefoner på skolan som är kända för elever och personal. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtar nödvändig rättelse genom att ett arbete pågår för att ta fram skriftliga regler för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning inför skolstarten 2023. Skolinspektionen finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Områden utan konstaterade brister

Utredning när en elev vid upprepade tillfällen stör ordningen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att det finns elever som uppträder olämpligt eller ordningsstörande. Rektorn och representanter för elevhälsan ger vid intervjuer exempel på att flera utredningar av elevers olämpliga och ordningsstörande beteende har genomförts och att åtgärder vidtagits för att få eleverna att ändra sitt beteende samt att samtal skett med elevernas vårdnadshavare. Skolinspektionen har vid skolbesöket tagit del av dokumentation om utredningar och beslut om åtgärder.

Rättslig reglering

Om en elev i grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om

förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd finns enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (5 kap. 9 § skollagen). Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 5 kap. 9 § ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. (5 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skyldighet att anmäla kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med elever och lärare framkommer att det förekommer att elever ger uttryck för att ha blivit utsatta för kränkande behandling från andra elever. I intervjuer med elever från årskurs 1-3 samt 4-6 framkommer inte annat än att skolans lärare brukar agera vid bråk mellan elever eller om de får veta att elever anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Av intervju med elever i årskurs 4-6 framkommer att det visserligen förekommer konflikter och att elever vid dessa tillfällen kan utsätta varandra verbalt. Samtliga intervjuade elever uppger emellertid att det finns vuxna som de kan tala med om någon varit elak mot dem. Lärare uppger vid intervju att de anmäler alla fall där elever uppger att de är kränkta till rektorn. Rektorn uppger vid intervju att alla i personalen anmäler till rektorn i fall de får veta att elever upplever sig utsatta för kränkande behandling. Rektorn uppger att hon informerat personalen i mars 2023 om vad som är en kränkning och hur lärarna ska gå tillväga för att anmäla kränkande behandling.

Rättslig reglering

En personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studie- och yrkesvägledning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever från årskurs 1-4 samt lärare för årskurs 3-6 uppger i intervjuer att eleverna har fått prata eller skriva om vad de vill bli när de blir äldre. Lärare uppger även att de har talat med elever om varför alla ämnen är viktiga då elever exempelvis frågat varför man läser estetiska ämnen. Läraren för årskurs 5-6 uppger i intervju att hon har pratat mycket studie- och yrkesvägledning med sina elever och att hon bland annat uppmanat eleverna att försöka få praktik inom något annat än vad deras föräldrar arbetar med. En lärare uppger att hon har låtit elever skriva intervjufrågor för att eleverna ska ta reda på mer om olika yrken, och att elever i årskurs 5-6 fått bjuda in och intervju personer med olika yrken. Elever och lärare från årskurs 5 och 6 uppger i intervjuer att eleverna i dessa årskurser får praktik. En representant för elevhälsan uppger vid intervju att skolans studie- och yrkesvägledare tillbringat liten tid på skolan eftersom hon genomgår en utbildning men att studie- och yrkesvägledaren bland annat har varit aktiv på skolan inför elevernas språkval. Representanten uppger att studie- och yrkesvägledaren kommer att ha mer möjlighet att arbeta med Stråtjärna skola då utbildningen avslutas. Rektorn uppger vid intervju att studie- och yrkesvägledaren kommer träffa skolans personal för att utveckla en plan för studie- och yrkesvägledningen på Stråtjärna skola under sommaren 2023.

Rättslig reglering

Elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning. (2 kap. 29 § skollagen. Lgr 22, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Anna Malmenfelt.

Utredaren Erik Almqvist har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Niklas Lundström medverkat.